

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja referendumske kampanje
stranke ZARES - nova politika za posvetovalni
referendum o območjih in imenih pokrajin v
Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja referendumске kampanje
stranke ZARES - nova politika za posvetovalni
referendum o območjih in imenih pokrajin v
Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti financiranja referendumske kampanje za posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana, ki jo je organizirala stranka Zares – nova politika.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji ter mnenja o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo.

Ker je stranka Zares – nova politika prenizko izkazala zbrana in porabljen sredstva, je računsko sodišče o pravilnosti v poročilu izkazanih zneskov izreklo *mnenje s pridržkom*.

O pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo je računsko sodišče izreklo stranki Zares – nova politika *pozitivno mnenje*.

KAZALO

1. UVOD	6
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA REFERENDUMSKE KAMPANJE.....	6
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE	7
1.2.1 Zbrana sredstva.....	7
1.2.2 Porabljena sredstva.....	8
2. UGOTOVITVE	9
2.1 PRAVILNOST IZKAZANIH ZNESKOV V POROČILU O REFERENDUMSKI KAMPANJI.....	11
2.1.1 Pravilnost izkazanih zbranih sredstev.....	11
2.1.2 Pravilnost izkazanih porabljenih sredstev	12
2.2 PRAVILNOST ZBIRANJA IN PORABE SREDSTEV ZA REFERENDUMSKO KAMPANJO.....	13
3. MNENJE	14
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI IZKAZANIH ZNESKOV V POROČILU O REFERENDUMSKI KAMPANJI	14
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI ZBIRANJA IN PORABE SREDSTEV ZA REFERENDUMSKO KAMPANJO	14

1. UVOD

Revizijo pravilnosti financiranja referendumske kampanje za posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: posvetovalni referendum), ki jo je organizirala stranka Zares – nova politika, Trg prekomorskih brigad 1, Ljubljana (v nadaljevanju: stranka Zares), smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) ter Zakona o volilni in referendumski kampanji² (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije je bil izdan 26. 11. 2008.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji in mnenje o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo. Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij³. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji in pravilnosti zbiranja ter porabe sredstev za referendumsko kampanjo. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačnih navedb v poročilu o referendumski kampanji zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Predstavitev organizatorja referendumske kampanje

Organizator referendumske kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja referendumske kampanje. Organizatorica referendumske kampanje za posvetovalni referendum 22. 6. 2008 je bila stranka Zares.

Organizator mora najkasneje 25 dni pred dnem glasovanja na referendumu odpreti posebni transakcijski račun za referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun)⁴. Vsa finančna sredstva, ki jih organizator nameni ali dobi od drugih pravnih ali fizičnih oseb za financiranje referendumske kampanje, morala zbrati na posebnem računu. Vse stroške referendumske kampanje mora poravnati izključno s tega računa, ki ga mora zapreti⁵ najkasneje v štirih mesecih po dnevu glasovanja. Stranka Zares je posebni račun št. 03100-1002141147 odprla pravočasno, 28. 5. 2008, pri SKB banki, d. d., Ljubljana. Pravočasno, 22. 10. 2008, ga je tudi zaprla.

¹ Uradni list RS, št. 11/01.

² Uradni list RS, št. 41/07.

³ Uradni list RS, št. 41/01.

⁴ 16. člen ZVRK (najkasneje 28. 5. 2008).

⁵ 16. člen ZVRK (do vključno 22. 10. 2008).

Odgovorna oseba stranke Zares je bil Bogdan Biščak.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo stranke Zares o referendumski kampanji za posvetovalni referendum, ki je bil 22. 6. 2008.

Cilja revizije sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji (v nadaljevanju: poročilo) in
- izrek mnenja o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki ga določa 30. člen ZVRK in ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja referendumске kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK, zato smo preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev referendumске kampanje;
- ali je organizator pridobil in uporabil sredstva za referendumsko kampanjo v skladu z ZVRK;
- ali so podatki, ki jih je organizator navedel v poročilu, ki ga določa ZVRK, točni.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za referendumsko kampanjo so v skladu z ZVRK in Zakonom o političnih strankah⁶ (v nadaljevanju: ZPolS) vsi prispevki, zbrani na posebnem računu, in vsi popusti ali oprostitve plačil, ki so jih organizatorju odobrili izvajalci storitev oziroma prodajalci izdelkov.

Referendumska kampanja se lahko financira s prispevki zasebnikov, pravnih in fizičnih oseb, ki pa ne smejo presegati desetkratne povprečne mesečne plače na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto⁷. Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega prava, humanitarne organizacije, verske skupnosti, javna podjetja, kot jih določa zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov, gospodarske družbe, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25-odstotni delež v kapitalu, in družbe, v katerih imajo te družbe večinski delež, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe, ne smejo financirati referendumске kampanje⁸. Prepovedano je tudi pridobivanje sredstev iz prispevkov tujih zasebnikov, fizičnih in pravnih oseb, iz prihodkov od premoženja stranke iz tujine, iz volil in daril iz tujine oziroma vsakršno drugo pridobivanje sredstev ali opravljanje storitev iz tujine⁹.

Pri preverjanju pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev in pravilnosti zbiranja sredstev za referendumsko kampanjo smo pregledali prispevke glede na vire in višino sredstev, obračunane popuste in oprostitve

⁶ Uradni list RS, št. 62/94, 70/00, 51/02, 69/05, 103/07.

⁷ Tretji odstavek 22. člena ZPolS v zvezi z drugim odstavkom 18. člena ZVRK.

⁸ 25. člen ZPolS.

⁹ Šesti odstavek 21. člena ZPolS.

plačil, obstoj zbranih prispevkov, točnost in popolnost izkazanih prispevkov ter skladnost zbranih sredstev z določili ZVRK in ZPolS.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za referendumsko kampanjo so vsi stroški referendumske kampanje, vključno z danimi popusti ali oprostitvami plačil, ki jih odobrijo izvajalci storitev oziroma prodajalci izdelkov.

Stroški referendumske kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo referendumske kampanje¹⁰. To so oglaševalske vsebine in druge oblike propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na referendumu.

Stroški so časovno vezani na obdobje referendumske kampanje¹¹, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Referendumska kampanja za posvetovalni referendum se je začela 23. 5. 2008, končala pa 20. 6. 2008 ob 24. uri.

Med stroške referendumske kampanje¹², ki so potrebni za izvedbo referenduma, ZVRK uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov;
- stroške oblikovanja in objavljanja referendumskih oglaševalskih vsebin v medijih;
- stroške organizacije in izvedbe referendumskih shodov;
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja referendumskega materiala iz 7. člena ZVRK;
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa;
- druge sorodne stroške, ki so nastali izključno zaradi dejanj referendumske kampanje.

Za stroške referendumske kampanje se štejejo vsi navedeni stroški¹³, ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji referendumske kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje referendumske kampanje.

Pri preverjanju pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev in pravilnosti porabe sredstev za referendumsko kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s popusti ali oprostitvami plačil, preizkusili njegov obstoj in točnost ter skladnost z določili ZVRK in ZPolS.

¹⁰ Tretji odstavek 1. člena ZVRK.

¹¹ Prvi odstavek 2. člena ZVRK.

¹² Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

¹³ Šesti odstavek 15. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

Stranka Zares je predložila poročilo o referendumski kampanji računskemu sodišču v predpisanem roku, 6. 11. 2008¹⁴. Izdelano je v skladu s Pravilnikom o vsebini in o obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo¹⁵.

V poročilu je stranka Zares izkazala zbrana sredstva v znesku 501,28 evra in porabljena sredstva v prav takem znesku. Poročilo je prikazano v tabeli 1.

¹⁴ 15 dni po zaprtju posebnega transakcijskega računa, 18. člen ZVRK.

¹⁵ Uradni list RS, št. 105/07.

Tabela 1: Poročilo o referendumski kampanji stranke Zares

		v evrih
Vsebina	Znesek	
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (a + b + c)	501,28	
a) prejeti prispevki	501,28	
b) popusti	0	
c) oprostitve plačil	0	
d) skupni znesek prispevkov, ki presegajo trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto ¹⁶	0	
II. POSOJILA, ki so odobrena organizatorju referendumske kampanje, če višina posojila presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji	0	
III. ODLOŽENA PLAČILA organizatorju referendumske kampanje, če višina odloženega plačila presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto	0	
IV. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	501,28	
1) stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	402,28	
2) stroški oblikovanja in objavljanja referendumskih oglaševalskih vsebin v medijih	10,02	
3) stroški organizacije in izvedbe referendumskih shodov	0	
4) stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja referendumskega materiala	0	
5) stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	88,98	
6) drugi sorodni stroški, ki so nastali izključno zaradi dejanj referendumske kampanje	0	

Vir: poročilo o referendumski kampanji stranke Zares.

¹⁶ Povprečna mesečna plača v Republiki Sloveniji za obdobje od januarja do decembra 2007 je bila 1.284,79 evra (Poročilo o gibanju plač za december 2007, Uradni list RS, št. 19/08).

2.1 Pravilnost izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji

2.1.1 Pravilnost izkazanih zbranih sredstev

Stranka Zares je v poročilu navedena zbrana sredstva v znesku 501,28 evra pridobila iz virov, kot je prikazano v tabeli 2.

Tabela 2: Viri financiranja referendumске kampanje

v evrih	
Vir financiranja	Znesek
Prispevki pravnih in fizičnih oseb	295,76
Prenos sredstev z računa organizatorja referendumске kampanje	205,52
Popusti	0
Oprostitve plačil	0
Obresti pozitivnega stanja na posebnem računu	0,06
Skupaj	501,28

Vir: poročilo o referendumski kampanji stranke Zares in bančni izpiski prometa na posebnem računu.

Pri preizkušanju pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o referendumski kampanji smo ugotovili, da je stranka Zares zbrana sredstva napačno izkazala v dveh primerih, ki ju predstavljamo v nadaljevanju.

2.1.1.a Stranka Zares je v poročilu poročala o zbranih sredstvih v višini 501,28 evra. Iz podatkov o prometu na posebnem računu pa je razvidno, da je na posebnem računu zbrala 515,28 evra. ZVRK v 18. členu določa, da mora organizator referendumске kampanje poročati o vseh zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo. Poročala ni o 14 evrih zbranih sredstev, ki jih je porabila za plačilo stroškov plakatiranja in zamudnih obresti. Stranka Zares je o zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo poročala napačno, ker ni poročala o vseh zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo, kot določa 18. člen ZVRK (povezava s točko 2.1.2.a).

2.1.1.b Stranka Zares je za potrebe referendumске kampanje naročila plakate v vrednosti 504 evre. ZVRK v 18. členu določa, da mora organizator referendumске kampanje poročati o vseh zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo, v 16. členu pa določa, da morajo biti vsa sredstva za referendumsko kampanjo zbrana na posebnem računu, odprtem za ta namen. Stranka Zares v poročilu ni poročala o zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo, ki se nanašajo na strošek tiskanja plakatov v znesku 504 evre. Zneska za poravnavo stroška tiskanje plakatov tudi ni zbrala na posebnem računu za referendumsko kampanjo. Stranka Zares je o zbranih sredstvih referendumске kampanje poročala napačno, ker ni poročala o vseh zbranih sredstvih za referendumsko kampanjo, kot določa 18. člen ZVRK. Kršila pa je tudi določila 16. člena ZVRK, ker vseh sredstev za referendumsko kampanjo ni zbrala na posebnem računu za referendumsko kampanjo (povezava s točko 2.1.2.b).

Zaradi navedenih napak so zbrana sredstva v poročilu izkazana za 518 evrov prenizko.

2.1.2 Pravilnost izkazanih porabljenih sredstev

Stranka Zares je v poročilu navedena sredstva v znesku 501,28 evra porabila za kritje stroškov, kot je prikazano v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški referendumske kampanje

v evrih	
Vrste stroškov	Znesek
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	402,28
Stroški oblikovanja in objavljanja referendumskih oglaševalskih vsebin v medijih	10,02
Stroški organizacije in izvedbe referendumskih shodov	0
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja referendumskega materiala iz 7. člena ZVRK	0
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	88,98
Drugi sorodni stroški, ki so nastali izključno zaradi dejanj referendumske kampanje	0
Skupaj	501,28

Vir: poročilo o referendumski kampanji stranke Zares.

Pri preizkušanju pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o referendumski kampanji smo ugotovili, da je stranka Zares napačno izkazala porabljena sredstva v primerih, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

2.1.2.a Stranka Zares je s posebnega računa za referendumsko kampanjo poravnala stroške plakativiranja in zamudnih obresti v skupnem znesku 14 evrov. ZVRK v 18. členu določa, da mora organizator referendumske kampanje poročati o vseh porabljenih sredstvih za referendumsko kampanjo. O strošku plakativiranja in zamudnih obrestih Stranka Zares ni poročala v poročilu o referendumski kampanji, čeprav gre za stroška referendumske kampanje v skladu z 15. členom ZVRK. Stranka Zares je napačno poročala o porabljenih sredstvih referendumske kampanje, ker ni poročala o vseh porabljenih sredstvih za referendumsko kampanjo, kot določa 18. člen ZVRK (povezava s točko 2.1.1.a).

2.1.2.b Stranka Zares je za potrebe referendumske kampanje naročila plakate v znesku 504 evre. ZVRK v 18. členu določa, da mora organizator referendumske kampanje poročati o vseh porabljenih sredstvih za referendumsko kampanjo, v 16. členu pa ZVRK določa, da morajo biti vsi stroški referendumske kampanje poravnani s posebnega računa odprtega za referendumsko kampanjo. Stranka Zares v poročilu ni poročala o strošku tiskanja plakatov v znesku 504 evre. Prav tako zneska za tiskanje plakatov ni poravnala s posebnega računa odprtega za referendumsko kampanjo. Stranka Zares je o porabljenih sredstvih referendumske kampanje poročala napačno, ker ni poročala o vseh porabljenih sredstvih za referendumsko kampanjo, kot določa 18. člena ZVRK. Kršila je tudi določila 16. člena ZVRK, ker vseh stroškov referendumske kampanje ni poravnala s posebnega računa odprtega za referendumsko kampanjo (povezava s točko 2.1.1.b).

Zaradi navedenih napak so porabljena sredstva v poročilu izkazana za 518 evrov prenizko.

2.2 Pravilnost zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo

Na podlagi preizkusa pravilnosti zbiranja in porabe sredstev na posebnem računu smo ugotovili, da je stranka Zares pravilno zbrala in porabila sredstva za financiranje referendumske kampanje.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja referendumske kampanje za posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana, ki ga je organizirala stranka Zares – nova politika.

3.1 Mnenje o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

V poročilu o referendumski kampanji za posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana so:

- prenizko izkazana zbrana in porabljen sredstva za 518 evrov, ker stranka ni izkazala stroškov tiskanja plakatov, plakativiranja in plačila zamudnih obresti.

Razen napak, navedenih v prejšnjem odstavku, menimo, da poročilo o referendumski kampanji stranke Zares – nova politika v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in Zakonom o političnih strankah.

3.2 Mnenje o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za referendumsko kampanjo

Pozitivno mnenje

Menimo, da je stranka Zares – nova politika pri zbiranju in porabi sredstev za referendumsko kampanjo v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in Zakonom o političnih strankah.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Številka: 1217-13/2008-20

Ljubljana, 28. aprila 2009

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Stranki Zares – nova politika, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia

Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

